

Historia regionalna - średniowiecze - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia regionalna - średniowiecze
Kod przedmiotu	08.3-WH-HP-HRŚ- 19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Krzysztof Benyskiewicz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie ukazać dzieje ziem Środkowego Nadodrza w średniowieczu. W ramach zajęć poruszone zostaną zagadnienia związane zarówno z historią polityczną, społeczną, kulturalną, jak i historią życia codziennego w regionie.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Ćwiczenia: 1. Środkowe Nadodrze i Ziemia Lubuska, 2. Najstarsze źródła do dziejów Środkowego Nadodrza i Ziemi Lubuskiej, 3. Słowianie nad Środkową Odrą i Wartą, 4. Pogranicze polsko-niemieckie w czasach pierwszych Piastów. 5. Historia i legenda Pięciu Braci Męczenników 6. Miasto i wieś na Środkowym Nadodrzu (cykl zajęć poświęconych początkom i funkcjonowaniu miast oraz egzystencji ludności wiejskiej), 7. Śląsk, Wielkopolska i Pomorze w dobie rozbicia dzielnicowego, 8. Rycerstwo pogranicza wobec procesu jednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII-XIV wieku 9. Brandenburgia i Krzyżacy nad Odrą i Wartą w XIII-XV w., 10. Klasztory cysterskie na Środkowym Nadodrzu i zachodniej Wielkopolsce w średniowieczu (Paradyż, Obra), 11. Zakon kanoników regularnych w Żaganiu, 12. Śląsk wobec Polski (XIV-XV w.), 13. Wojna o sukcesję głogowską, 14. Kultura i sztuka Środkowego Nadodrza w średniowieczu.

Metody kształcenia

wykład problemowy, opis wyjaśniający, rozmowa nauczająca, dyskusja, dyskusja punktowana, debata „za i przeciw”, technika linii czasu, ZWI, praca z tekstem źródłowym i ikonograficznym.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem zasobów cyfrowych bibliotek naukowych i portali historycznych	KH1_U02	- obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - lektura	Ćwiczenia
ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z historii Środkowego Nadodrza i relacji polsko-niemieckich	KH1_W07	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja	Ćwiczenia
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej, encyklopedycznej i popularnonaukowej	KH1_U01	- obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - lektura	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

ćwiczenia: uzyskanie minimum 6 pkt. za aktywność na zajęciach polegającą na udziale w dyskusji, debacie, przygotowaniu wystąpienia (prezentacji); zaliczenie w ramach konsultacji 2 lektur z wykazu literatury uzupełniającej. Uzyskane punkty są potwierdzeniem aktywności studenta. Powinna im towarzyszyć ocena w skali od 2 do 5 za merytoryczne przygotowanie się do zajęć. W przypadku negatywnej oceny pracy studenta, nie przyznaje się punktów. Punkty, które można otrzymać: 1 – aktywność na

zajęciach, 2 – przygotowanie wystąpienia, 1 – zaliczenie lektur, 1 – udział w dyskusji. W przypadku braku aktywności, student zobowiązany jest uzyskać te punkty w ramach konsultacji lub sprawdzianu (2-4 pkt. – zaliczenie sprawdzianu).

Punktacja zajęć: bdb – 11 pkt., db plus – 10 pkt., db – 9 pkt., dst plus – 8 pkt., dst – 6 pkt., ndst – poniżej 6 pkt.

Literatura podstawowa

Rymar E., *Klucz do ziem polskich czyli dzieje Ziemi Lubuskiej aż po jej utratę przez Piastów i ugruntowanie władzy margrabiów brandenburskich*, Gorzów Wlkp. 2007

Ziemia Lubuska, red. M. Szczaniecki, S. Zajchowska, Poznań 1950.

Literatura uzupełniająca

750-lecie powstania księstwa głogowskiego, red. J. B. Sadowski, Głogów 2002

Fałkowski W., *Elita władzy w Polsce za panowania Kazimierza Jagiellończyka (1447 – 1492)*, Warszawa 1992

Boras Z., *Książęta piastowscy Śląska*, Katowice 1974

tenże, *Zygmunt Stary w Głogowie*, Katowice 1983

Burmistrz, landrat, wojewoda : przemiany administracyjne na Środkowym Nadodrzu od średniowiecza aż do czasów współczesnych, red. P. Bartkowiak, D. Kotlarek, J. Kuczer, Zielona Góra 2011

Bytom Odrzański. Zarys dziejów, red. W. Strzyżewski, Bytom Odrzański-Zielona Góra 200

Cetwiński M., *Kasztelanowie i kasztelanie na Śląsku w XII – XIV wieku*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia”, t. 69, 1989

tenże, *Rycerstwo śląskie do końca XIII wieku. Pochodzenie – gospodarka – polityka*, Wrocław 1980

tenże, *Rycerstwo śląskie do końca XIII wieku. Biogramy i rodowody*, Wrocław 1982

Chutkowski J., *Dzieje Głogowa*, t. 1 – 2, Legnica 1991

tenże, *Piastowscy władcy Głogowa*, Głogów 1996

Czekanowski Jan, *Wstęp do historii Słowian*, Poznań 1957,

Człowiek a środowisko w środkowym i dolnym Nadodrzu : badania nad osadnictwem pra- i wczesnodziejowym, red. L. Leciejewicz, E. Gringmuth-Dallmer, Wrocław 1996

Długopolski E., *Władysław Łokietek na tle swoich czasów*, Kraków 2009

Drezdenko, „Zeszyty Lubuskie” 7, 1970

Dymaczewska U., Holowińska Z. *Z dziejów Santoka i kasztelanii santockiej*, Poznań 1962

Dzieje Górnych Łużyc. Władza, społeczeństwo i kultura od średniowiecza do końca XX wieku, red. J. Bahlcke ; przeł. M. Słoń, Warszawa 2007

Dzieje Świebodzina, red. W. Strzyżewski, Świebodzin-Zielona Góra 2007.

Głogów. Zarys monografii miasta, red. K. Matwijowski, Wrocław-Głogów 1994

Gorzów Wielkopolski. Przeszłość i teraźniejszość, red. Jan Wąsicki, Poznań 1964

Grodecki R., *Dzieje polityczne Śląska do roku 1290*, [w:] *Historia Śląska od czasów najdawniejszych do roku 1400*, t. 1, red. S. Kutrzeba, Kraków 1933

tenże, *Rozstanie Śląska z Polską w XIV wieku*, Katowice 1938

Gubin, red. W. Sauter, Zielona Góra 1971

Historia Słowian południowych i zachodnich. Warszawa 1977

Historia Śląska, t. 1, red. K. Maleczyński, cz., do poł. XIV do trzeciej ćwierci XVI wieku, oprac. R. Heck i E. Maleczyńska, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961

Historia Śląska od najdawniejszych czasów do 1400 roku, t. 1, red. S. Kutrzeba, Kraków 1933

Historia Ziemi Lubuskiej. Krótki zarys dawnych dziejów, red. A. Toczewski, Zielona Góra 2008.

Hlebionek M., *Bolesław Pobożny i Wielkopolska jego czasów*, Kraków2010

Jasiński K., *Rodowód Piastów śląskich*, Kraków 2007

Jaworski T., *Żary w dziejach pogranicza śląsko – łżyckiego*, Żary 1993

Jureczko A., *Henryk III Biały książę wrocławski (1247–1266)*, Kraków 2007.

Jurek T., *Dziedzic Królestwa Polskiego książę głogowski Henryk [1274 - 1309]*, Poznań 1993.

tenże, *Obce rycerstwo na Śląsku do połowy XIV wieku*, Poznań 1996

Kapłon M., *Głogów i księstwo głogowskie w okresie średniowiecza. Genealogia Piastów głogowskich*, Głogów 2003

tenże, *Książęta śląscy a klasztor kanoników regularnych w Żaganiu*, „Acta Universitatis Wratislaviensis”, 126, 1970

tenże, *W sprawie zajęcia Wschowy przez Kazimierza Wielkiego*, „Sobótka” 1961, z. 4

Kazimierz Wiek wobec Śląska- Śląsk wobec Kazimierza Wielkiego, red. Damian Hamler, Rybnik 2012

Klasztor augustianów w Żaganiu. Zarys dziejów, red. S. Kowalski, Żary 1999

Korczyński W., *Studia z dziejów Ziemi Lubuskiej*, Zielona Góra 1971

tenże, *Szkice z dziejów miast Środkowego Nadodrza*, Zielona Góra 1985.

Korta W., *Rozwój wielkiej własności feudalnej na Śląsku do połowy XIII wieku*, Wrocław 1964

tenże, *Rozwój średniej i drobnej własności feudalnej na Śląsku do połowy XIII wieku*, „Sobótka” 19, 1964, z. 1 – 2

tenże, *Milsko i Łużyce w polityce pierwszych Piastów*, „Śląski Kwartalnik Historyczny „Sobótka”, 1990, 2,

Kowalski S., *Gubin. Zarys historii do 1945 roku*, Zielona Góra 2010

tenże, *Miasta Środkowego Nadodrza dawniej*, Zielona Góra 1994

tenże, Muszyński J., *Kożuchów*, Zielona Góra 1959

Kozierowski S., *Obce rycerstwo w Wielkopolsce w XIII – XVI wieku*, Poznań 1929

tenże, *Pierwotne osiedlenie pogranicza wielkopolsko-śląskiego między Obrą o Odrą a Wartą i Bobrem w świetle nazw geograficznych*, „Slavia Occidentalis” 7 – 8, 1928 – 1929

Kożuchów. Zarys dziejów, red. T. Andrzejewski, Kożuchów 2003

Łużyce, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1970

Krygowski B., Zajchowska S., *Ziemia Lubuska*, 1946

Kucharski B., Maluśkiewicz P., *Ziemia Lubuska*, Warszawa 1996.

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą (województwo zielonogórskie), t. 2, *Dolny Śląsk, Dolne Łużyce*, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1970

Labuda G., *Mieszko I*, Wrocław [etc.] 2002

tenże, *Przynależność terytorialna Ziemi Lubuskiej w XII i XIII w.*, „Roczniki Historyczne” 35, 1969

tenże, *Studia nad początkami państwa polskiego*, Poznań 1946

tenże, *Wielkie Pomorze w dziejach Polski*, Poznań 1947

tenże, *Zajęcie Ziemi Lubuskiej przez margrabiów brandenburskich w II poł. XIII w.*, „Śląski Kwartalnik Historyczny. Sobótka” 27, 1973, z. 3

Ludzie Środkowego Nadodrza. Wybrane szkice biograficzne (XII - XX wiek), red. K. Bartkiewicz, Zielona Góra 1998

Łowmiański H., *O identyfikacji nazw Geografa Bawarskiego*, „Studia Źródłoznawcze” 3, 1958

Maleczyńska E., *Udział Śląska w zmaganiach polsko-niemieckich I połowy XV w.*, „Sobótka” 1, 1946

Matuszewski J., *O biskupstwie lubuskim. Uwagi krytyczno-polemiczne*, Poznań 1949

Międzyrzecz, red. W. Sauter, Zielona Góra 1970

Międzyrzecz. Dzieje miasta, red. W. Szyjewski, M. Tureczek, Międzyrzecz 2009

Młynarska-Kaletynowa M., *Rozwój sieci miejskiej na Śląsku na przełomie XII/XIII i w XIII wieku*, „Kwartalnik Historii i Kultury Materialnej” 28, 1980, z. 3

Moździoch S., *Konsekwencje gospodarcze przyłączenia Śląska do państwa Piastów*, [w:] *Od plemienia do państwa. Śląsk na tle wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny Zachodniej*, red. L. Leciejewicz, Wrocław-Warszawa 1991

tenże, *Organizacja gospodarcza państwa wczesnopiastowskiego na Śląsku. Studium archeologiczne*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1990

Muszyński J., *Krosno Odrzańskie, Przeszłość i teraźniejszość*, Warszawa – Poznań 1972

Mysliński K., *Polska wobec Słowian połabskich do końca wieku XII*, Lublin 1993

Narodziny księstwa. 750 – lecie powstania Księstwa głogowskiego, Głogów 2001

Nazimek B., *Losy polityczne miasta i księstwa głogowskiego w latach 1331-1526*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia” 72, 1988

Nowa Marchia - prowincja zapomniana - wspólne korzenie : materiały z sesji naukowych organizowanych przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gorzowie Wlkp. wspólnie z Stiftung Brandenburg w Fürstenwalde czerwiec 2004 r., marzec-czerwiec 2005 r. , red. E. Jaworski, przekł. G. Kowalski, Gorzów 2006

Nowa Sól. Dzieje miasta, red. J. Benyskiewicz, Zielona Góra 1993.

Nowacki B., *Przemysł I. Książę suwerennej Wielkopolski. 1220/1221-1257*, Kraków 2012

tenże, *Przemysł II, odnowiciel korony polskiej (1257-1296)*, Kraków 2007

Nowakowski A., *Inkorporacja Wschowy do Polski w świetle prawa. Szkic prawnohistoryczny*, „Sobótka” 44, 1989, z. 2

Nowogrodzki S., *Rządy Zygmunta Jagiellończyka na Śląsku i Łużycach, (1499 – 1506)*, Kraków 1937

Obronność polskiej granicy zachodniej w dobie pierwszych Piastów, red. L. Leciejewicz, Wrocław 1984

Od plemienia do państwa. Śląsk na tle wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny Zachodniej, red. L. Leciejewicz, Wrocław-Warszawa 1991

Olejnik K., *Obrona polskiej granicy zachodniej. Okres rozbitcia dzielnicowego i monarchii stanowej*, Poznań 1970

tenże, *Obrona polskiej granicy zachodniej od końca XIV do schyłku XVIII wieku*, Poznań 1985

Orzechowski, K., *O przesłankach podziałów terytorialnych w feudalizmie głównie na przykładzie Śląska*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd prawa i Administracji” 2, 1972

Osiński J., *Bolesław Rogatka. Książę legnicki. Dziedzic monarchii Henryków Śląskich. (1220/5 – 1278)*, Kraków 2012

Otyń. *Dzieje miasta*, red. T. Andrzejewski, Nowa Sól 2010

Papée Franciszek, *Jan Olbracht*, Kraków 2006

tenże, *Polityka Jagiellonów wobec Śląska*, „Gazeta Lwowska” 1895

Pelczar S., *Władysław Odonic - książę wielkopolski, wygnaniec i protektor Kościoła (ok. 1139-1239)*, Kraków 2013

Piotrowicz K., *Plany rewindykacji Śląska przez Polskę pod koniec średniowiecza*, Katowice 1936

Pobóg-Lenartowicz A., *Kanonicy regularni na Śląsku*, Opole 1999

Początki państwa polskiego. Księga tysiąclecia, t. 1, Poznań 1962

Rochman G., *Głogów w czasach Jana Olbrachta. Miasto i życie codzienne jego mieszkańców u schyłku średniowiecza*, Głogów 2012

Rymar E., *Terytorium usque in Vurta fluvium, czyli Pomorze obszarem trybutarnym Niemiec za Mieszka I*, [w:] *Biskupi, lennicy żeglarze*, red. B. Śliwiński, Gdańsk 2003

tenże, *Władcy Brandenburgii (Askańczycy) na dzisiejszych ziemiach polskich, zwłaszcza w Nowej Marchii i na Pomorzu w latach 1200 – 1319 (itinerarium)*, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 15, 2008

tenże, *Z dawnych dziejów przyodrzeńskiej Nowej Marchii*, Chojna 2012

Sauter W., *Krosno Odrzańskie*, Zielona Góra 1967

Szczegóła H., *Jan Głogowczyk*, Katowice 1967

tenże, *Koniec panowania piastowskiego nad środkową Odrą*, Poznań 1968

Spors J., *Przynależność administracyjna ziem nad środkową Odrą i dolną Wartą w XII i 1. połowie XIII w.. „Śląski Kwartalnik Historyczny "Sobótka", 1, 1986*

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad Środkową Odrą i Dolną Wartą (województwo zielonogórskie), t. 1, Ziemia Lubuska, Nowa Marchia, Wielkopolska, red. Z. Kaczmarczyk i A. Wędzki, Poznań 1967

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą (województwo zielonogórskie), t. 2, *Dolny Śląsk, Dolne Łużyce*, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1970

Sulechów i okolice, red. Z. Boras, Poznań 1985

Świerawski A., *Przemysł - król Polski*, Warszawa 2006

Šořta J., *Zarys dziejów Serbołużyżczan*, Wrocław 1984

Średniowieczne władztwa w Polsce i Czechach oraz ich wpływ na dzieje pogranicza śląsko-łużyckiego. Materiały z sesji popularnonaukowej, red. B. Adamczyk-Pogorzelec, J. Dziaczko, tł. E. Mikuřko, Lubań 2007

Świebodzin – 700 lat historii, red. W. Strzyżewski, Świebodzin 2002

Talarczyk S., *Dzieje grodu i miasta Drezdenka*, „Zeszyty Lubuskie” 7, 1970

Techmańska B., *Niespokojny książę Jan II Żagański*, Kraków 2001

Trakt cesarski. Iława - Gniezno - Magdeburg, red. W. Dzieduszycki, M. Przybył, Poznań 2002

Wałachowicz J., *Geneza i ustrój polityczny Nowej Marchii do początków XIV wieku*, Warszawa-Poznań 1980

Wojciechowski Z., *Mieszko I i powstanie państwa polskiego*, Toruń 1936

Wólkiewicz E., *Polska nad Wisłą i Odrą w X wieku*, Katowice 1939

Wschowa. *Miasto i powiat*, „Zeszyty Lubuskie” 13, 1973

Wyrozumski J., *Kazimierz Wielki*, Wrocław 2004

Z dziejów polskości Ziemi Lubuskiej, „Zeszyty Lubuskie” 1 , 1966

Zajchowska S., *Nad Środkową Odrą i Dolną Wartą*, Warszawa 1959

Ze studiów nad średniowiecznym Głogowem i Krosnem, red. S. Kowalski, Zielona Góra 1970

Ziemi Międzyrzecka w przeszłości, red. M. Tureczek i inni (wszystkie tomy),

Zientara B., *Henryk Brodaty i jego czasy*, Warszawa 2006

Żary wczoraj i dziś, „Zeszyty Lubuskie” 3, 1976

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Marceli Tureczek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 22-06-2020 13:49)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ